

## **Notat vedr. foretræde for Folketingets kulturudvalg – Det Jyske Kunstakademi**

02.03.2023

Billedkunsten skal spire i hele landet, så der kan være mangfoldig og inspirerende kunst – uanset hvor i Danmark, du bor. Det kræver bæredygtige kunstneriske miljøer på tværs af Danmark, der skaber liv og aktivitet, og gør flere områder mere attraktive at besøge og bosætte sig i.

En sådan udvikling forudsætter dog stærke regionale kunstakademier med et fagligt miljø, som gør, at kunstnere vil bosætte sig, uddanne sig og udfolde deres praksis over hele landet.

Det kan derfor undre at staten, tilmed i en tid med politisk fokus på, at alle skal kunne møde kunsten, har valgt at centrere den statslige støtte til det billedkunstneriske miljø i København.

Vi appellerer derfor til, at staten modsvarer den kommunale støtte til kunstakademierne uden for København.

### **Staten har udfaset sit engagement i kunsten uden for København**

I løbet af de seneste 15 år har staten udfaset sit engagement i kunstakademierne uden for København. Det statslige tilskud til Det Jyske Kunstakademi har således ikke været reguleret siden 2009.

Staten fuldfinansierer hvert år Det Kongelige Danske Kunstakademi i København med 47,9 mio. kroner. Til sammenligning får Det Jyske Kunstakademi og Det Fynske Kunstakademi blot 1,0 og 1,4 mio. kr. i statstilskud, mens de modtager 3,4 mio. kr. og 4,8 mio. kr. i kommunal støtte.

Det gør Det Jyske Kunstakademi og Det Fynske Kunstakademi til nogle af de eneste videregående uddannelser, der modtager mindre i støtte fra staten end fra kommunen.

Det står også i modsætning til andre kunstarter som skuespil, musik, arkitektur og design, hvor man politisk har forstået, at det er afgørende med statslige uddannelsesinstitutioner i hele landet. Ligesom det står i modsætning til udflytningsdagsordenen, der har præget kulturpolitikken siden 2015, hvor både kulturarbejdspladser, kulturkroner og kunstneriske uddannelser er blevet flyttet fra hovedstaden til resten af landet.

### **Viljen og talentet eksisterer lokalt – men det skal prioriteres nationalt**

Denne skævvridning i adgangen til ressourcer gør, at mange kreative danske unge vælger at flytte til udlandet for at studere. Bergen Kunstakademi i Norge har f.eks. en andel af danske studerende som overgår hele antallet af studerende på Det Jyske Kunstakademi.

Når kreative danske unge tager til udlandet for at dygtiggøre sig, mister de store dele af deres tilknytningen til de danske kunstmiljøer, og de er ikke integreret på samme måde som studerende uddannet i Danmark, når de vender hjem igen.

Samtidigt oplever vi på Det Jyske Kunstakademi, at det er vanskeligt at fastholde de studerende gennem hele uddannelsen. Flere søger efter endt grunduddannelse videre til akademiet i København eller akademier uden for Danmark i jagten på bedre værksteder, udstillingsmuligheder og ressourcer generelt.

Dette skyldes dog hverken en mangel på lokalt engagement eller vilje.

Som nævnt har Aarhus Kommune valgt hvert år at støtte det Jyske Kunstakademi med 3,4 mio. kr., og de er ikke stoppet der. Med hjælp fra et privat-offentligt partnerskab flytter akademiet i 2025 til nye lokaler på Sydhavnen i Aarhus — et nyt byområde, som kunsten og kulturen skal være med til at give liv.

Den lokale vilje eksisterer altså. Men den nationale prioritering halter efter.

### **Håndværksmæssige færdigheder kræver adgang til værksteder**

Kulturministeriet nedsatte for et par år siden ”Udvalget for reform og udvikling af de kunstneriske uddannelser”, som i 2021 præsenterede deres anbefalinger til, hvordan de kunstneriske uddannelser kan styrkes.

Udvalget efterlyser bl.a., at de håndværksmæssige færdigheder i billedkunsten styrkes, og at de studerende i højere grad får mulighed for at arbejde praktisk.

Det Jyske Kunstakademi er enige i anbefalingerne, men hvis de skal indfries, kræver det i sagens natur, at de studerende har god adgang til værksteder, hvor de kan opnå forståelse for materialer og teknik og bruge hænderne til at realisere deres ideer.

I øjeblikket betyder den lave statsstøtte til kunstakademierne uden for hovedstaden, at de studerende i vid udstrækning selv må betale for materialer og adgang til specialiserede værksteder.

Dette står i stærk kontrast til forholdene for de studerende på Det Kongelige Danske Kunstakademi i København. Her har de studerende nemlig ikke blot ressourcerne til at udforske og styrke de håndværksmæssige færdigheder. De har også muligheden for at udstille deres værker og interagere med omverdenen i akademiets kunsthall.

Denne prioritering er ikke blot med til at skabe et A- og B-hold på de billedkunstneriske uddannelser i Danmark. Det resulterer også i, at kunsten i højere grad både tænkes og skabes i hovedstaden – og at vi mister essentielle perspektiver fra livet i resten af landet.

### **Den kunstneriske fødekæde skal prioriteres på tværs af hele landet**

Situationen i det danske kunstmiljø i dag kan sammenlignes med situationen i dansk arkitektur og design i 1960. Her var der kun en statsanerkendt arkitektskole med den konsekvens, at det danske arkitekturmiljø i høj grad begrænsede sig til hovedstaden.

Dette ændrede sig dog i 1965, da man fra Christiansborg besluttede at prioritere et rigt arkitektur- og designliv i hele landet og etablerede en arkitektskole i Aarhus. Som konsekvens er Aarhus i dag en

af Europas arkitekturhovedstæder med kendte og store arkitektfirmaer som 3XN, Schmidt Hammer Lassen, Cubo og Arkitema.

Samme prioritering bør foretages i kunsten.

Aarhus og Odense Kommune har valgt at prioritere skabelsen af et rigtig kunstnerisk miljø i Fyn og Jylland. Men hvis det skal lykkes, kræver det også, at vi prioriterer det nationalt.

Hvis staten modsvarede Århus Kommunes støtte ville det medføre et løft på 2,4 mio.kr., og for de penge ville vi allerede kunne nå langt.

På vegne af det Jyske Kunstakademi anmoder jeg derfor om foretræde for Folketingets kulturudvalg.

Venlig hilsen

Søren Taaning

Rektor, Det Jyske Kunstakademi

[rektor@djkk.dk](mailto:rektor@djkk.dk)

Tlf. 30 25 86 58 / 86 13 69 19